

Några av redaktionsmedlemmarna fr o Gerd Lindgren, Maria Brännström-Sundin, Lena Eskilsson, Karin Nordberg, Marianne Ekström och Marja Taussi-Sjöberg. Foto: Inger Harnesk (också en redaktionsmedlem).

Från redaktionen

Detta nummer av *Kvinnovetenskaplig tidskrift* är förstlingsverket av en ny redaktion. Tidsskriften har nu vandrat från födelseorten i Lund via Göteborg till Stockholm och sedan uppför norrlandskusten till Umeå – björkarnas stad. Välkomna kära läsare!

Det är inte utan bävan vi tagit oss an denna uppgift. De föregående redaktionerna har arbetat upp tidskriften till en nivå som förpliktigar. Vi inser att vi måste ligga i ordentligt för att förvalta det arvet. Vi ska göra vårt bästa.

Flyttningar är alltid besvärliga, men den här har varit ovanligt lindrig. Detta vill vi tacka Stockholmsredaktionen för. Deras för-

beredelser och genomtänkta packning gjorde att vi i stort sett bara hade att ta emot och ställa in »kontoret» i lokalen.

Flyttbilen anlände till Kungsgatan 95 den 5 februari. Adressen vittnar om att vi befinner oss centralt i staden och på historisk mark. Kvarteret där vi huserar är ett av ytterst få trähusområden som finns kvar efter Umeå-branden 1888. När vi tittar ut genom fönstren har tiden liksom stått stilla här inne i den faluröda omgivningen. Att producera *Kvinnovetenskaplig tidskrift* kräver emellertid nutidskänsla. Helst också kapacitet att ana framtiden. Det är i »fronten» vi ska befina oss och Ni kära läsare kommer, om vi lyck-

as med detta, inte att märka att tidskriften bytt redaktion. Vad vi däremot vill att Ni ska lägga märke till är våra språkambitioner vad gäller artiklarnas tillgänglighet. Vi eftersträvar att gå vidare på den inslagna vägen med att försöka göra tidskriften åtkomlig för så många som möjligt. Skriv gärna och ge oss synpunkter på detta, positiv såväl som negativ kritik är välkommen.

Den nya redaktionskommittén (se omslagets insida) har bred kompetens och erfarenhet. Det känns tryggt för oss redaktörer. Det finns alltid någon som kan hjälpa oss när vi hamnar i utkanten av vårt kompetensområde. Vi har också bildat en lokal referensgrupp som förutom den nationella, skall förse oss med de idéer, som våra praktiska bestyr annars riskerar skymma.

Vi är många och vi hoppas att det ska ge oss kraft och styrka att publicera en serie intressanta nummer av *KVT*, som i och med nästa nummer kommer att sättas på redaktionens egen dator. Alla bidrag måste därför i fortsättningen vara tillgängliga på *diskett*. Under året kommer ett *metodnummer* (3/92) och ett nummer om *kön och klass* (4/92) att produceras. Men här ska vi nu närmare presentera det föreliggande temat *väninnor*.

Vänskapen som idé, som retorik, dvs det offentliga talandet och skrivandet om vänskap, är tämligen entydig och samstämmig. Vänskapen handlar om hur människor bör vara mot varandra och innefattar normer om godhet, etik och moral. Detta kan ses som ett av många uttryck för ett sökande efter fullkomlighet och perfektion och vänskapen lockar hellre till förädlade resonemang än till komplexa beskrivningar av dess dagliga praktik. Man skriver och talar om »riktig», »sann» och »äkta» vänskap och de idealtypiska definitionerna utesluter en stor del av de förbindelser mellan människor som återfinns i praxis. Hur ser detta förhållande mellan ideal och praxis ut i olika kulturella och sociala sammanhang? Lika lite som man kan tala om en kategori kvinnor kan man tala om en sorts kvinnlig vänskap. I det här numret av *Kvinnovetenskaplig tidskrift* har vi valt att ge några infallsvinklar på temat väninnor och kvinnlig vänskap.

Etnologen Britta Lundgren skisserar i arti-

keln *Vila, empati, realism – om kvinnlig vänskap* den variationsrika forskning som bedrivs inom olika discipliner och konkretiserar med sin egen intervjuundersökning om väninneförhållanden bland deltidsarbetande, familjeorienterade kvinnor i ett modernt bostadsområde. Den vänskapskultur som framträder är vardagsanpassad och odramatisk, den innehåller en vilja till upprätthållande och stabilitet snarare är till uppbrott och förändring.

Ett helt annat väninnemönster beskriver den finska sociologen Sinikka Aapola i artikeln *Självständighet, närhet, mångsidighet: ideal i Helsingforsflickors vänskapskultur*. Hon behandlar Helsingforsflickor i åldern 11-12 år. Med sina ständigt föränderliga väninnerrelationer socialiseras de gradvis in i kvinnlighet och vuxenvärld. Självständighet, närhet och mångsidighet är ord som karaktäriserar dessa flickors vänskapsförhållanden på vägen mot autonoma aktörer, som aktivt och kreativt formar sin omvärld.

I en helt annorlunda tid, ett annat geografiskt rum och en annan social miljö möter vi de kvinnor som Lena Eskilsson behandlar i sitt bidrag till väninnetemat: *Samhörighetens ofrånkomlighet eller kvinnlig vänskap som modell för samhället*. Gruppen på Fogelstad hade liksom de flesta kvinnor stor erfarenhet av informella vänskaps-, familje- och släkterelationer. Det var dessa erfarenheter som skulle användas i samhällsarbetet och som gjorde kvinnor särskilt lämpade att verka för »samsamhället». Fogelstadkvinnornas projekt gick ut på att få kvinnor att värdera och utgå från sin relations- och omsorgskompetens i samhällsarbetet, vilket skulle kunna innebära en djupgående reformering av det bestående. Här skulle alltså vänskapen tas i förändringens tjänst. Den fjärde artikeln anknyter ej till väninnetemat, men väl till Fogelstadkvinnorna. Yvonne Hirdman diskuterar i *Rosa Mayreders stora förtvivlan* det kvinnovetenskapliga dilemmat samart/särart i anslutning till Lena Eskilssons avhandling. Efter- som artikeln är en kombination av recension och debattinlägg har vi berett Lena Eskilsson plats för ett *genmäle* som får avsluta artiklarna i detta nummer.